

Barcelona, 1 de novembre del 1954

Universitat Autònoma de Barcelona

Biblioteca "H. de Sant Joan"

Estimat fill:

Hem passat una setmana de molta angoixa per falta de notícies vostres. Esperava resposta a la meua carta del 9 d'octubre i, esperant-la, he deixat passar els dies sense escriure't, per no fer-ho en un to massa trist. Ara acabem de rebre la teua del 25 del passat, el contingut de la qual calma el nostre neguit, però no m'aclareix el dubte de si has rebut la abans esmentada carta del dia 9 o bé si s'ha perdut la resposta. Com que es tracta d'una carta amb notícies molt interessants sobre el teu llibre, m'agradarà m'aclareixis el que hagi pogut passar.

El llibre ja està presentat. Va ésser lliurat personalment per mi, a en Miracle, a les quatre de la tarda del di 25, termini d'admissió d'obres. El van registrar amb el nº 17. No crec que n'hi concorrin gaires més. "El primer arlequí" no hi ha esta inclòs, perquè els trenta-cinc contes que formen el recull sobrepassen en extensió el límit imposat per la convocatòria. Havia d'haver fet constar al peu de cada treball si és inèdit o ha vist la llum en algun lloc. Incloc el sumari del conjunt que forma el llibre perquè em diguis quins són els contes publicats fora de Catalunya per fer-los passar per inèdits. Si algú del jurat volia imposar el compliment de l'esmentada condició, se m'advertiria atemps perquè la pogués complimentar.

Del conte "La ciència i la mesura" vaig suprimir el paràgraf censurat. No hi fa cap falta i ens estalviem explicacions i suspicàcies.

Deixant de banda el llibre, vaig ara a parlar del vostre retorn. No sé si el senyor Vidal ha encertat a interpretar amb justesa el què parlarem sobre el cas. Pel contingut de la carta que contesto, sospito que no bé del tot. Jo no vaig dir que els divorcis, a Espanya, siguin objecte de cap mena d'aïllament social. Devia fer aquest advertiment pel seu compte i segons la seva manera de considerar les coses. Legalment, la situació comporta, es clar, dificultats i molèsties. Socialment, cap. De cassos com el vostre se'n compten a milers, i fora de la xafarderia de veïnatge, que una altra xafarderia sol esvair, ningú més en fa cas. La Llei només es fica en aquests cassos quan se li damana de ficar-s'hi, la qual cosa sol passar, principalment, per qüestió d'interessos. En Benavente ha mort solter, però una filla seva "natural", casada amb tots els ets i uts, es belluga per a fer-se amb la part del llegat que li pertoca. No vaig dir, tampoc, que la Mercè fos un obstacle al vostre retorn, ni que suposé cap entrebanc seriós. Amb bona voluntat tot té adob.

Allò que sí em deixà glaçat fou el cost del viatge: Cinquanta mil pessetes...! Tenia idea d'un cost més modest i creia encara que el senyor Vidal, amb l'experiència que té d'aquesta mena de negocis, trobaria algun recurs per a fer-lo més suportable. Es veu que no pot ésser i que el més que pot fer és donar facilitats de pagament...! No ha de sorprendre't, doncs, el nostre descoratge, puix per allò mateix que va dir-me el senyor Vidal, amb els teus medis actuals de vida pugués arribar a reunir un capital així...

Jo no et recrimino, fill meu, ni em sorpen, que no hagi "fet diners". Si vaig preguntar per la litografia, es perquè no gosava parlar-te'n a tu, suposant que no havies reeixit en tal negoci. Tenia curiositat per a conèixer per quins motius. No m'has de donar explicacions ni satisfaccions. Jo tampoc no tinc temperament de "fer diners". Si l'hagués tingut, si m'hagués arriscat com molts d'altres, he tingut oportunitats de ~~que~~

resoldre amplament el problema econòmic que ara ens neguiteja. Si n'hagés tingut la decissió, si no m'hagués contingut el sentit de la responsabilitat i la decència, és ben segur que ara et podria estendre la meua generositat. Però no viuria tan tranquil. He treballat molt; he pogut superar moments difícilíssims, he pogut sostenir a la família en un nivell de vida decorós i, amb estalvis (que ara no són possibles per l'empitjorament de les circumstàncies que em permeteren fer-los), hem pogut bastir una "torra" que fa de bon veure. És tota la nostra riquesa: casa parada a Barcelona i una caseta pairal a Bellaterra.

Es, doncs, per l'estalvi i el sacrifici, i no per guanys d'audàcia, que confio que et podràs endegar per a dur endavant el propòsit. Comprenc que tens moltes obligacions, però potser valorant una mica més el teu treball -ho dic fent-me eco d'una suaggerència d'en Vidal- trobaràs la manera de fer guardiola, sense emprar-te massa a fons ni escatimar l'essencial a la família. No cal comptar amb etzers de fortuna. Si se'n presentava algun, però, tant millor...

La mare i jo farem "recó", per la nostra banda, per a preparar-vos estatge, pel dia que Déu vulgui concedir-nos el goig de que totes aquestes il·lusions esdevinguin realitats.

Pel que fa al "període d'acimatació" no cal que t'hi amofinis massa. Estic segur de proporcionar-te treball ben remunerat de seguida. Serà un període ben curt i suportable.

Es cert que Barcelona, actualment, fa goig. La preocupació de les autoritats per tot l'extern, és evident, i en qüestions d'ornamentació s'ha tirat al dret. Però en tants anys no han resolt el problema de l'energia elèctrica i patim un règim de restriccions, que causa danys irreparables i també se'n sent la bellesa de la ciutat, que amb les fonts monumentals que no brollen i els aparadors amb els llums apagats o be il·luminats amb medis inversemblants, fa pena. Ara, sense encomanar-se a Déu ni al diable i en contra de l'opinió general, que no pot ésser manifestada, se'ls ha ocorregut escapar el basament del monument a Mossèn Cinto, perquè destorba la circulació. Els forasters, queden embadalits i si són estrangers i van proveïts d'una moneda d'un valor molt superior a la nostra, els sembla que es troben a Xauxa. Però el ^{605F}nivell de la vida, pels que se l'han de guanyar aquí, puja d'una manera alarmant i és en els tallers i fàbriques on es comprèn el malestar. A desgrat de tot, els camps de fútbol, la boixa, els cines, els teatres i tota mena d'espectacles, es veuen molt concorreguts, a desgrat dels preus, que a la gent casolana ens semblen astronòmics. És un fenomen digne d'estudiar-se. Sembla com si la gent tingués afanys de desprendre's depressa del que guanya, encara que s'ho trobi a faltar a fi de setmana, per la por de deixar-se perdre un bon moment que se li pot acabar d'un moment a l'altre. Però no és estrany que en Vidal se n'hagi anat entusiasmant, perquè no "se'ls ha de guanyar" aquí, ni li pertoca viure-hi. En tot lo superficial, té raó.